

УДК 007:(438):172.4

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.45.21>

ПОЛЬСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ЖІНОЧІ ЧАСОПИСИ НА КРЕСАХ ПЕРІОДУ МІЖВОЄННОГО ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ

Марія Павлюх

*Національний університет «Львівська політехніка»,
Інститут прикладної математики та фундаментальних наук, кафедра міжнародної інформації
вул. Степана Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна*

Досліджено політичні жіночі видання, які виходили у період міжвоєнного двадцятиріччя у Львові. Встановлено головні рубрики та тематика видань. Виокремлено відділи редакцій, які були запроваджені у цих часописах. Проведено порівняння політичної тематики часописів, які були друкованими органами жіночих організацій патріотичної молоді на кресах. Проаналізовані проблемні статті політичних жіночих часописів: «Kobieta w pracy obywatelskiej» («Кобета в праці обивательській») (1931), «Małopolanka» (1927) («Малопольська»), «Ruch kobiecy» («Рух кобеси») (1932–1934) та встановлена загальна тенденція висвітлення жіночої активності у політичному житті на кресах. Велику увагу у аналізі проблематики політичних жіночих видань на кресах періоду міжвоєнного двадцятиріччя зосереджено на хронологічному аналізі епохи, історичних особливостей розвитку жіночої періодики цього періоду та історії польської держави, оскільки саме ці історичні фактори встановили тенденцію формування політичних жіночих видань у ретроспективі.

Метою статті є дослідження політичної тематики патріотичних жіночих видань для молоді, які виходили на кресах та були друкованими виданнями активних жіночих організацій.

Методи дослідження. У статті використаний комплекс загальних і спеціальних методів: аналізу у виокремленні рубрик і тематичних відділів політичної польської жіночої періодики на кресах періоду міжвоєнного двадцятиріччя; синтез та глибокий аналіз у поєднанні тематичних публікацій на політичну проблематику; хронологічний у поданні історичної і політичної ситуації у тогочасному польському суспільстві і її вплив на розвиток цих видань. *Результати і висновки.* Політичні польські жіночі видання на кресах, які виходили у період міжвоєнного двадцятиріччя були друкованими органами патріотичних організацій, які формували ціннісні орієнтири жіночої молоді на кресах.

Ключові слова: міжвоєнне двадцятиріччя, жіночі видання на кресах, жіноча молодь, політичні жіночі часописи, жіноча рівноправність, жіночий рух.

Вступ. У першій половині ХХ століття виходять польські політичні жіночі часописи, які адресовані молодому поколінню, переважно сільським дівчатам. Зарахувати ці видання можна і до групи видань господарських, і до молодіжних, проте є певні особливості: по-перше, ці часописи адресовані не тільки селянкам, але й усій патріотичній молоді села, по-друге, у них пропагується польська національна ідея як головна ідея багатьох матеріалів, по-третє, видання були друкованими органами патріотичних сільських організацій, які виховували молоде покоління у патріотичному дусі.

Міжвоєнне двадцятиріччя було важливим етапом розвитку політичної патріотичної жіночої преси. З'являються мотиви війни, до якої молоді польки не повинні бути байдужими і готовими стати в обороні своєї батьківщини. Польські жіночі організації на кресах: Спільнота малопольських селянок, Орган Союзу польських кіл селянок у Галичині готували молодь до патріотичної праці на селі. Тому польські жіночі часописи пропагують націоналістичні ідеї, патріотизм; закликають молодих польок до активної діяльності на

кресах. Постає преса націоналістичної молоді, яка виховує молодіжну аудиторію у патріотичному дусі. Відомими політичними часописами цього періоду є такі: «Kobieta w pracy obywatelskiej» («Кобета в праці обивательській») (1931), «Małopolanka» (1927) («Малополянка»), «Ruch kobiecy» («Рух кобеци») (1932–1934).

Постановка проблеми та її практичне значення. Головною проблемою цієї статті є дослідження політичних жіночих часописів для націоналістичної молоді на кресах. Практичним значенням статті є виокремлення політичних рубрик, які формували політичну свідомість молодого жіночого покоління.

Мета статті. Дослідити тематику політичних жіночих видань «Kobieta w pracy obywatelskiej» («Кобета в праці обивательській»), «Małopolanka» (1927) («Малополянка»), «Ruch kobiecy» («Рух кобеци»), оскільки вони відіграли важливу роль у становленні політичної польської жіночої періодики сучасності.

Основна частина. Після здобуття незалежності Польщі 1918 року змінюється ринок польської жіночої преси, оскільки її розвиток продовжився у самостійних виданнях, а не у додатках загальнополітичних часописів як було раніше. Незалежність польської держави 1918 року принесла жінкам рівноправ'я та громадянські права. З 28 листопада 1918 року жінки здобувають виборне право, у 1921 році – цивільне право. Жінки отримали право створювати свої організації. У Львові під час періоду міжвоєнного двадцятиліття діяли такі політичні жіночі польські організації: Відділ союзу громадянської праці, Союз сільських господинь у південно-східних воєводствах, Об'єднання християнських жіночих товариств, Союз польських селянок.

Нові часописи змінили тематики, адресатів і бачення суспільної та політичної ролі жінки. Надалі поставали суспільно-культурні та політичні часописи з широкою літературною частиною, у яких містилися публіцистичні статті, літературні твори; рубрики, присвячені культурі, статті про виховання дітей, родини, поради. Також з'явилися часописи пов'язані з релігійними середовищами, насичені політичними публікаціями, характерними для багатьох часописів з господарською чи релігійною тематикою» [1].

Ці часописи зараховуємо до суспільно-політичних, бо вони піднімали тему жіночої активності у діяльності різних політичних партій, політичних жіночих організацій: «Суспільний і політичний характери мали часописи, які підіймали суспільні теми: «Кобета в праці обивательській» (1931), що була органом Союзу громадської праці жінок та «Рух кобеци» (1931–1934), який видавався Геленою Паутет. Редактором часопису «Кобета в праці обивательській» був Казімеж Тушанський. Такою ж проблематикою займався часопис «Малополянка», який виходив 1927 року» [13]. Отже, у міжвоєнному двадцятиріччі виходять часописи суспільно-політичного характеру, які пропагують для молоді національну ідею, активність у громадському та політичному житті своєї держави і працю молодих польок на кресах.

1927 року у Львові виходить польський жіночий часопис «Малополянка» [2], який був присвячений суспільно-політичній праці польок на кресах. Підtitул видання вказує на характер і мету видання – «місячник, присвячений суспільно-національній праці польок на кресах». Редагувала часопис Яніна Моравецька. Загальний характер матеріалів «Малополянки» – політичний і націоналістичний. У першому номері видання містилися матеріали, які закликали молодь до гарту духу в боротьбі за свої ідеали. Видання запровадило традиційні редакційні відділи: «Хроніка» – інформаційний відділ, «Від редакції» – відділ переписки, «Ехо з минулого» – відділ статей про відомих жінок, а також звіти про з'їзди різних жіночих організацій. Чимало у виданні знаходимо нарисів про відомих жінок, статей націоналістичного характеру, історичних розвідок.

Наприклад, спарений №7-8, на першій сторінці подав «Молитву за Польщу». Редакція надрукувала статтю-заклик молоді до гарту духу («Важкість гарту духу»), у якій поставлена важлива проблема – об'єднання великої Польщі та її громадян навколо своєї держави: «У дорозі до великих цілей, велика міць потрібна людям. Хто поставив собі велику ціль, той має бути певним, що її досягне, але на його дорозі завжди стоятимуть труднощі. Та ці труднощі не уб'ють в ньому бажання, а помножать його сили. Польський народ великий і поставив собі за ціль: стати Великою Польщею. Польща як хоробрий воїн, з яким ми будемо рахуватися. А цю ціль можна здобути тільки тоді, коли організуємо всіх навколо Польщі. Тверда війна за справедливість, за незалежність навчила народ оцінювати дійсність та миритися з нею» [2, с. 2].

У цьому спареному номері був опублікований «IV З'їзд Національної організації жінок у Львові» [2, с. 4], який розповідав про головні засади жіночого руху та польську національну ідею як провідну у суспільній та громадській праці жінок. Великий нарис про Марію Родзевичеву [2, с. 5] повідомляв сільську молодь про важку працю відомої діячки. На останній сторінці, традиційно, публікувалися оголошення від різних жіночих організацій, наприклад, – «Господарські курси для польок», що мали пропагандивний характер для сільських жінок.

Наступний, спарений №9-10 [3], за своєю структурою повторював усі попередні. Хоча на першій сторінці була опублікована стаття релігійного характеру «Христос-король», підписана криптонімом К. Н., побудована у формі діалогу між Пилатом та Христом. Привертає увагу програмна стаття «Інтелігенція чи суспільна праця на кресах» Яна Бляшка, у якій проаналізовано досягнення польської незалежності. Проте це ще не всі досягнення, бо потрібно наполегливо працювати не тільки у великих містах, а також на кресах. Автор популяризує національну мову, а також вказує на важливу проблему пошуку форми держави: чи федеративне утворення чи монолітна держава? Обговорення устрою незалежної польської держави велось на шпальтах багатьох польських часописів. Великої уваги приділялося праці суспільній та громадській для того, щоб утримати цю незалежність. З'являється ідея створення монолітної держави, яка була у польській національній думці трохи революційною, тому що поляки у ставленні до національних меншин (у тому числі українців) були шовіністами. Вперше національна ідея, культура та економіка, стають темою обговорення багатьох публікацій часопису. Пропагування національної ідеї для жіноцтва різних станів – головна мета часопису. Таких статей, які пропагують національну ідею, велич польської держави та закликають до активної громадянської позиції чимало. Особливою темою видання була тема оборони польської мови, захист її чистоти. Цій темі присвячена стаття «Про чистоту польської мови», в якій проводилася нещадна боротьба із суржилом сільського населення.

Цікавою тематикою у часописі було обговорення родини та взаємозв'язок родини і держави. Автори, які дописували до видання вважають родину важливою ланкою суспільного і державного життя. У часописі висміюється гоніння за грошима, де домінує тільки нажива, а не істинні цінності. Традиційна формула: *жінка-мати-громадянка*, хоча присутня у статтях видання, проте критикується за недостатню готовність до участі у житті власної держави. Одною із статей, яка присвячена цій проблематиці є стаття Гелени Озембловой «Попрі родину – оздоровити суспільство!», у якій авторка викриває усі негативні явища тогочасного польського суспільства: «Наше домашнє вогнище дуже часто хворобливо виглядає. Хіть життя домінує, а дитя із наймолодших своїх літ стає свідком гонитви за грошима, утриманням, стає свідком непристойних слів, яких треба соромитися; діти часто позбавляються опіки матері чи батька, які створюють нові родини і забувають

про свої обов'язки щодо дітей. А як виглядає жінка у родині? Найчастіше добре не підготована до ролі матері, жінки чи громадянки, розчаровується у шлюбі, вбиває час у гонитві за новими враженнями. Жінка потрібна у сім'ї, щоб там керувати, як завше було. Жінка інтелігентна, освічена, найвищу свою місію може сповнити у домашньому огнищі» [3, с. 7]. Жінка, яка не підготована до шлюбу, не може бути доброю громадянкою чи хорошою дружиною. У баченні часопису ролі жінки переважають істинні цінності та любов до власного народу, його мови.

Серед інших тем, які обговорювалися на шпальтах видання – це діти у різних країнах світу. Статті Є. Якубкевича «Культ дитини у Японії» та «Полькам до розваги» присвячені цій темі. Традиційно на шпальтах «Малополянки» друкується звіт діяльності Національної організації жінок у Малопольщі [3, с. 17], також оголошення про ткацькі курси [3, с. 19], відповіді від редакції та хроніка подій. Отож, на шпальтах видання «Малополянки» формувалася національна ідея, пропагувалися цінності: любов до батьківщини, до своєї родини, а також молодь на кресах спонукали до активної діяльності у суспільно-політичному та національному житті своєї держави.

Подібним за характером статей «Малополянки» було видання «Кобета в праці обивательській», яке виходило у Львові 1931 року [4]. Часопис мав подібні рубрики та відділи як «Малополянка». Але найбільше про жіночу діяльність дізнаємося із часопису «Рух кобети», який виходив у Львові протягом 1932–1934 років. У бібліографії жіночої періодики знаходимо такі відомості про часопис як про «місячник, який редагувала Гелена Паугертова. Видавала часопис Національна Організація Жінок у Львові, яка була прототипом української жіночої організації Союзу українок. Часопис виховував національну молодь, боровся за права жінок. Статті порушували теми політики держави і ролі жіночого руху у політичному житті. До часопису писали: Гелена Паугертова, Й. Дмовська, М. Новіцька, Ядвіга Вікторова» [13].

«Рух кобети» був двотижневиком, який інформував польських жінок Львова про діяльність різних суспільних організацій. Часопис мав головну мету – інформувати та закликати до суспільної і політичної діяльності жінок усіх верст населення. На шпальтах часопису порушувалися теми виховання жінок, рівноправності жінок з чоловіками, участі жінок у політичному житті. Автори видання критикували пасивність жінок, які нічим не цікавляться. Часопис, у першому номері, розпочинався вступною статтею «Від редакції», у якій поставлена важлива проблема – відсутність поважного жіночого часопису на польському медіаринку: «Протягом довгого періоду відчуваємо брак поважного жіночого часопису, який давав би оцінку жіночій діяльності у Польщі і за кордоном, з іншого боку – вказував на правдивий шлях молодого покоління, організації праці, метою якої є створення *нового типу жінки* (курсив – авт.). Відсутність жіночого часопису відчуваємо навіть у тому, що нема жіночих додатків до поважних щоденників «Кур'єра Варшавського», «Кур'єра Познанського», тому сьогодні розпочинаємо видавати жіночий двотижневик «Рух кобети». Часопис наш буде скромних розмірів, сподіваємося його розширити так, щоб він став виразом переконань і виховання молодого жіночого покоління» [4, с. 1].

Стаття присвячена баченню жінки минулого і сучасного «Жінка сьогодні і вчора» Х. П. розглядала новий погляд ролі жінки у суспільстві. Піднесення моралі жінки на вищий рівень – головна ідея статті. Зниження рівні моралі жінок та чоловіків після Першої світової війни – головна проблема, яка заважає польському народу рухатися вперед. Традиційний відділ редакції про звіти різних жіночих організацій «Вільний З'їзд Національної організації жінок» [4, с. 3], повідомляв жіночу читацьку аудиторію про громадську діяльність жіночих організацій. Також редакційними відділами часопису були: «3 міжнародних

теренів» – відділ міжнародних новин, «Хроніка» – відділ, де публікувалася інформація про з'їзди жінок у польській державі, який вела Аліна Ожеховська та реклама на останній сторінці.

У другому номері з'являється програмна стаття про рівноправ'я жінок «Нові дороги» Й. В. [5], у якій автор великої ваги надає жіночому руху, що змінив суспільний лад. Війна за рівноправність названа такими семантичними виразами: *доконаним фактом, кінцевою зупинкою*. Виокремлено нове поняття – *рівноправність як чинник жіночої та чоловічої участі у житті народу*. Часопис бачить освічену жінку глибоко релігійною, яка повинна дбати за добро свого народу, працювати поряд з чоловіками над важливими суспільними проблемами. Великої ваги редакція надавала ідеї «служінню народу», яку повинна здійснювати *розумна, інтелігентна і релігійна жінка*. Ця ідея була співзвучна з ідеєю часописів Союзу українок.

У другому номері редакція додає нові відділи [5]: «Жіночі організації за кордоном», щоб інформувати сучасну жіночу молодь про працю жінок в інших країнах, а також коротку рубрику «З праці жінок на полі польсько-югославського зближення», яка інформувала читачок про жіночий рух у Югославії. Нерідко на шпальтах видання можна зустріти статті, присвячені успіхам жінок у різних галузях науки, медицини, наприклад: «Жінка у медичному закладі» та «Жінка у науці» Аліни Ожеховської, щоб стимулювати жіночу аудиторію до праці.

Стаття «Про здорову розсаду» Х. П. присвячена темі жіночої участі у суспільному і громадському житті польського народу була опублікована у третьому номері видання [6]. У статті поставлена ще одна важлива проблема – рівність чоловіків і жінок не тільки у правах, але й також у публічних справах, впливі на розвиток політичних, суспільних подій народу, праці над освітою та вихованням. З четвертого номеру часопис запроваджує нові відділи: «Хроніка львівська», «Хроніка краківська», у яких містилася інформація про діяльність жіночих товариств, організацій на кресах (на українських землях). У цьому номері редакція повідомляла своїх читачів, що видання припиняє вихід часопису, бо іде на літні вакації. З метою кращого інформування своєї аудиторії редакція запроваджує відділ «Жінка у праці літературній та науковій», у якому подає статті про університети та різноманітні студії для того, щоб зацікавити молоде жіноче покоління навчатися і здобути собі ступінь, а потім отримати добру посаду.

Після вакацій, наступний номер був присвячений історії польського жіночого руху. На першій сторінці містився великий матеріал «Нарис з історії жіночого руху у Польщі» Чеслави Скрабської [7], у якому був здійснений короткий екскурс у минуле польської історії та історії жіночої преси. Здійснено аналіз перших періодичних видань для жінок, подана коротка історія польського жіночого руху та короткі біографії відомих польських жінок. Така ґрунтовна стаття з екскурсом у минуле мала на меті не тільки проінформувати свою молодіжну читачку аудиторію, але й також на прикладі життя авторитетних жінок з минулого закликати до активної діяльності.

Поряд із статтями про минуле важливим на шпальтах часопису є бачення *жінки майбутнього*. Наприклад, у № 8 була надрукована стаття «Наша роль у близькому майбутньому» Х. П. [8], у якій обговорювалася участь жінки у публічному житті, щоб мати більший вплив на розвиток культурних стосунків у світі. Великою проблемою у поступі жінки є її байдужість, тому потрібно закликати жінку до активності – це головна тема цієї статті. Саме *жінка-активістка* – це і є жінка майбутнього у баченні часопису. На шпальтах видання часто друкуються епітафії на відомих жінок сучасності, наприклад, Анелу Тулодзєцьку, з'являється новий бібліографічний відділ про книги «Серед видавництва» (№ 9),

котрий вела Б. Берканова. Наступні номери зберегли традиційні відділи та теми для обговорення часопису. Згодом редакція запроваджує відділ листів «Листи суспільні» (№19) [9] для постійного діалогу зі своєю молодіжною аудиторією.

Привертає особливу увагу стаття про кризу особистості та рівноправ'я жінок Аліни Ожеховської «Криза та так зване рівноправ'я жінок», у якій авторка вказує на те, що чоловіки не хочуть, щоб жінка працювала і дуже тим стурбовані. *Кризою людини* назване жіноче рівноправ'я і зміна стосунків чоловіка та жінки. Головною причиною негативного ставлення чоловіків до жіночої праці часопис бачить у економічній та моральній кризі сучасності. Видання змінило своє обличчя у 24-му номері: назва подавалася курсивом та іншим шрифтом. Окрім того, з'являється новий відділ редакції, характерний молодіжним виданням «Зі спорту: нові рекорди». Видання дедалі частіше друкує статті історичного характеру – історія про Листопадовий Чин, патріотичні вірші. Особливої ваги набирає відділ «Жінка у політичній праці та її фах» (№25) [10], який перетворює часопис не тільки у суспільний двотижневик, а також у політичне жіноче видання.

Цей номер містив дві програмні статті [10], важливі для усього польського жіночого руху. Перша стаття «Кілька думок про суспільну психологію жінки» Марії Славінсько-ї-Зажецької подавала новий тип жінки – *жінки-суспільної активістки*, яка має важливе значення для всієї Польщі і її потребує слов'янський світ. Важливого значення надано суспільній і політичній праці жінки, сповненої ентузіазму. Друга стаття – це проголошена доповідь Софією Залевською «Наші завдання на тлі сучасної епохи», у якій йшлося про роль жінки у політичному житті суспільства. Авторка виводить головну рису сучасності – мінливість, тому що цей період великих суспільних конфліктів, які у Польщі спровокували економічну кризу. Єдиним виходом із важкої ситуації часопис бачить працю жінки у питанні устрою держави та культури.

Наступні роки виходу часопис зберігає сталу організацію роботи редакції, редакційні відділи, статті та теми. Майже у кожному номері часопису містилася стаття виховного, патріотичного характеру, яка мала на меті вплинути на свідомість молоді жіночої аудиторії. У першому номері часопису за 1934 рік опублікований заклик у привітанні редакції своїх читачок із Новим роком: «Перед нами майбутнє – велике та невідоме – пам'ятаймо, що від нас залежить його розв'язання!» [11], який мав стати гаслом кожної молоді польки. «Рух кобеси» зберігає популярність обговорення тематики про жіночий рух у світі. Нові відділи редакції: «Зі світу» та «Нові заклади для жінок» мали на меті допомогти зорієнтуватися молодій жінці у виборі фаху та добре проінформувати її про досягнення жінок інших народів.

«Рух кобеси» у кількох номерах запровадив цикл статей про американські жіночі коледжі, були опубліковані: стаття про французьких жінок «Жінки французькі у громадянській та суспільній працях», стаття про життя американської жінки «Американська жінка» Є. Ожеховської [11]. Новий відділ «Жінка у політичній, науковій та професійній праці» [12] містив статті різноманітного характеру: від оглядових до критичних. На шпальтах часопису проводиться жваве обговорення жіночої праці, а також критика жінок, які хочуть повернутися тільки до домашнього вогнища. Стаття «Що найважливіше» [12] ставить перед жінкою дилему: сімейне життя чи громадська праця. Часопис бачить призначення жінки у поєднанні цих двох аспектів жіночого життя.

Регулярна тема часопису – тема участі жінок у політиці, яка активно обговорюється на шпальтах часопису. 1934 року була надрукована стаття «Жінка чи політика» Х. П. (№5) [12], у якій виокремлено поняття аполітичності у жіночому русі. Аполітичність у свідомісному розумінні журналу – це не тільки байдужість до політичного життя країни,

але й також байдужість до свого народу, до своєї батьківщини. Поряд з тим, політичність як поняття трактується часописом дуже позитивно. Особливою популярністю користувалися статті про психологію молодих дівчат, де редакція засуджувала тих дівчат, які прагнуть вийти заміж. Окрім того, і надалі зберігаються редакційні відділи, рубрики та характер статей. Отож, проаналізувавши кілька статей часопису «Рух кобеси» та переглянувши редакційні відділи виснуємо, що видання мало на меті пропагувати національну ідею, виховувати жіночу молодь у патріотичному дусі. Часопис критикує пасивність молодих польок, які не беруть жодної участі у суспільному та політичному житті своєї держави. Виховна роль часопису «Рух кобеси» мала важливе значення у формуванні світогляду молоді польської громадянки.

Висновки. Обидва часописи: «Малополянка» та «Рух кобеси» мають кілька спільних ознак: 1. читацьку аудиторію (молоді польки на креслах); 2. одну мету – формувати у молодого покоління патріотичні ідеали, цінності; 3. характер статей – націоналістичний; 4. новий образ жінки у статтях – жінки-активістки, активної громадянки. Часописи «Малополянка» та «Рух кобеси», а також «Кобета у праці обивательскей» – перші політичні, суспільні, громадянські видання для жінок, які сформували новий тип жінки – *жінки-патріотки*, активної у політичному житті своєї країни.

Список використаної літератури

1. Dormus K. Problematyka wychowawczo-oświatowa w prasie kobiecej zaboru austriackiego w latach 1826–1918. Warszawa, 2006. 453 s.
2. *Małopolanka*. 1927. №7–8.
3. *Małopolanka*. 1927. №9–10.
4. *Ruch kobiecy*. 1932. №1.
5. *Ruch kobiecy*. 1932. №2.
6. *Ruch kobiecy*. 1932. №3.
7. *Ruch kobiecy*. 1932. №5.
8. *Ruch kobiecy*. 1932. №8.
9. *Ruch kobiecy*. 1932. №19.
10. *Ruch kobiecy*. 1932. №25.
11. *Ruch kobiecy*. 1934. №1–2.
12. *Ruch kobiecy*. 1934. №5.
13. Zalewska Z. Czasopisma kobiece w Polsce (Materiały do historii czasopism rok 1818–1937). Warszawa, 1938. 257 s.

POLISH POLITICAL WOMEN'S MAGAZINES AT THE END OF THE INTERWAR TWENTY-ANNIVERSARY PERIOD

Mariia Pavliukh

*Lviv Polytechnic National University,
Institute of Applied Mathematics and Fundamental Sciences, Department of International Information
Stepana Bandery str., 12, 79000, Lviv, Ukraine*

Abstract. Political women's editions published in Lviv during the interwar twenties were studied. The main headings and topics of publications have been established. The editorial departments that were introduced in these magazines are highlighted. A comparison of the political topics of magazines, which were the printed organs of women's organizations of patriotic youth in the regions, was carried out. The problematic articles of political women's magazines were analyzed: «Kobieta w pracy obywatelskiej» (1931), «Małopolanka»

(1927), «Ruch kobiecy» (1932–1934) and established a general trend of highlighting women's activity in political life in the regions. A lot of attention in the analysis of the problems of political women's periodicals at the turn of the interwar period of the twentieth century is focused on the chronological analysis of the era, the historical features of the development of women's periodicals of this period and the history of the Polish state, since it was these historical factors that established the tendency of the formation of political women's publications in retrospect.

The purpose of the article is to research the political themes of patriotic women's publications for young people, which were published on the cross and were printed publications of active women's organizations.

Research methods. The article uses a complex of general and special methods: analysis in the selection of rubrics and thematic sections of political Polish women's periodicals at the end of the interwar period of the 20th anniversary; synthesis and in-depth analysis in a combination of thematic publications on political issues; chronological in presenting the historical and political situation in contemporary Polish society and its influence on the development of these publications. Results and conclusions. Political Polish women's publications in the kresas, which were published during the interwar twenties, were printed organs of patriotic organizations that formed the value orientations of female youth in the kresas.

Key words: interwar twenty-year anniversary, women's publications on the border, female youth, political women's magazines, women's equality, women's movement.